

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат: СИНИША СУБОТИЋ, МА

Тема: ЕВАЛУАЦИЈА ИНКЛУЗИВНЕ ОБРАЗОВНЕ РЕФОРМЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовео комисију: 11.04. 2014., наставно-научно веће Филозофског факултета
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: -др Иван Јерковић, редовни професор, психологија, 28. 03. 2013.год.,Филозофски факултет, Нови Сад, председник комисије; -др Оливера Гајић, редовни професор, Филозофски факултет, педагогија, 28. 03. 2013.год., Нови Сад, члан; -др Драгица Павловић-Бабић, научни сарадник, психологија, 26. 06. 2013, Институт за психологију, Филозофски факултет, Београд, члан; -др Лајош Генц, редовни професор у пензији, Филозофски факултет, Нови Сад, психологија, 22.09.1992., ментор
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Синиша, Милан, Суботић
2. Датум рођења, општина, држава: 4.10.1985., Градишка, Република Српска, Босна и Херцеговина
3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: Филозофски факултет, Нови Сад, Психологија – дипломске студије, мастер психологије (МА)
4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2009, Психологија - докторске студије
5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:--
6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:--
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Евалуација инклузивне образовне реформе у основној школи
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Дисертација Синише Суботића написана је на 178 страна, садржи 6 поглавља, 11 табела, 3 графика, 14 прилога, 208 референци. На почетку дисертације су Кључне документацијске информације и Резимеи на српском и енглеском језику (str. I-IX). У УВОДУ (стр. 1-51) су приказани: појам и историјска основа инклузије, њене кључне идеје смештене у контекст компулзивне школске парадигме, емпиријски налази и морални аргументи, преглед моралних концепција и позиција моралности инклузије у односу на универзално преферабилно понашање, шири проблем истраживања, као и проблем и циљеви истраживања у

ужем смислу.

У ДРУГОМ ПОГЛАВЉУ (стр. 52-94) презентована је Студија 1: Ставови о инклузији и наставничко изгарање на радном месту. Уводни део садржи приказе појмова изгарање на раду, психосоматски симптоми, особине личности, ставови о инклузији, наставни стилови, имплицитне теорије интелигенције и наставнички ставови о оцењивању. Дат је и опис разлога за одабир и начина операционализације варијабли, приказана су општа очекивања, метод, узорак, статистичка обрада, инструменти и поступак. Поглавље завршава приказом и дискусијом резултата.

ТРЕЋЕ ПОГЛАВЉЕ (стр. 95-119) садржи Студију 2: Социјализација ученика у инклузивном образовном контексту. Описан је метод, узорак, операционализација варијабли, статистичка обрада података и поступак. Презентовани су и дискутовани резултати.

У ЧЕТВРТОМ ПОГЛАВЉУ (120-132) приказана је Студија 3: Улога стручних сарадника. Поглавље садржи опис метода, узорка, варијабли и поступка, као и резултате и њихову дискусију.

ПЕТО ПОГЛАВЉЕ (стр. 133-137) је Генерална дискусија, а

ШЕСТО ПОГЛАВЉЕ (стр. 138-141) има наслов Поглед унапред.

РЕФЕРЕНЦЕ су наведене на стр. 142-156, а ПРИЛОЗИ на стр. 157-178.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Прво поглавље дисертације (Увод), након дефинисања појма и приказа историјата инклузије, кандидат је посветио логичко-филозофској деконструкцији полазних идеја инклузије. Наиме, поборници инклузивног образовања постулирају претпоставку о априорној моралној супериорности инклузије у односу на традиционално (редовно) и конвенционално специјално образовање. Инклузија пропагира идеју антисегрегације, има снажну идеолошку и политичку потпору, и раширен је став да је инклузија морални императив који не захтева емпиријску потврду. Сумњајући да се ово мишљење може прихватити „здро за готово“, Суботић је, користећи се моделима морала и етике, урадио пионирски посао и аргументовано доказао да је претпоставка о априорној моралној супериорности инклузије логички неодржива. Ниједан тип образовања данас није слободно образовање, сви, па и инклузија, имају елемент присиле, и продукт су историје, без довољно сазнања о томе како деца оптимално уче. Истовремено, кандидат наглашава да су сви типови образовања дубоко укорењени у актуелне социо-политичке системе и нереалистично је очекивати веће промене у блиској будућности, тј. „присилне школе и инклузивна реформа су ту да остану, бар још неко време“. Гвозденом логиком спроведена анализа о филозофском статусу инклузије, и данашњег образовања уопште, оригиналан је допринос ове дисертације и у ширим размерама.

Следећа три поглавља, у облику одвојених студија, посвећена су емпиријском тестирању практичних питања у вези са досадашњом имплементацијом инклузије. Проблеми радног изгарања наставника, интензитет одбачености ученика са дисабилитетима и рад стручних сарадника у инклузији истражени су поштујући у високом степену захтеве који се постављају различитим облицима квантитативних и квалитативних емпиријских истраживања. Кандидат је демонстрирао и суверену овладаност начинима најсавременије статистичке обраде података, а у списку радова који су објављени у вези са дисертацијом први наведени рад је „методолошки темељ“ истраживања. Одмереност у тумачењу резултата у општој дискусији, а још одмеренија предвиђања о образовним модалитетима у будућности, „јер школа коју данас познајемо не може бити ништа друго до прелазна форма“, ефектно заокружују докторску дисертацију Синеше Суботића „Евалуација инклузивне образовне реформе у основној школи“.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРској ДИСЕРТАЦИЈИ

- Суботић, С. (2013). Преглед метода за утврђивање броја фактора и компоненти (у EFA и PCA). *Примењена психологија*, 6(3), 203-229.
- Суботић, С. (2010). Структура ставова о инклузији и синдром изгарања на послу код просветних радника у Републици Српској: Пилот студија. *Примењена психологија*, 3(2), 155-174.
- Суботић, С. (2010, јун). Рад у инклузивној настави и психосоматске манифестације код наставника различитих усмјерења. *Зборник резимеа II научне конференције са међународним учешћем*

<p>„Индивидуализација васпитно-образовног рада у инклузивним условима“, у организацији Института за педагошка истраживања, Београд, и Високе школе струковних студија за образовање васпитача, Сремска Митровица, Сремска Митровица, р. 121.</p>
<p>VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА</p> <p>Анализа основних идеја инклузије у образовању је показала да је логичка инконзистентност инхерентна полазној позицији инклузије. Такође, ставови о инклузији су добар показатељ наставничке фрустрације у вези са проблемима у раду у инклузији и чине користан предиктивни показатељ нивоа изгарања у раду код наставника. Ученици са посебним потребама су мање прихваћени и више одбачени, посебно они без званичних категоризација, него ученици без посебних потреба. Стручни сарадници веома су незадовољни нивоом обуке за рад у инклузији, како код њих самим, тако и код наставника, као и одсуством специјалних едукатора, нивоом техничке подршке, мањком средстава за рад и улогом надлежних институција, па је њихово мишљење о квалитету имплементације крајње неповољно. То је и општи закључак истраживања у целини.</p>
<p>VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА</p> <p>У приказивању резултата поштован је принцип минимализма, тј. у основном тексту су задржане само примарне анализе, а експлоративне факторске анализе инструмената су стављене у прилоге, уз позивање на њихове импликације у тексту. Тако је добијена већа прегледност и компактност резултата и избегнут велики број табела и слика, па се рад лако чита.</p>
<p>IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:</p> <p>Докторска дисертација Синише Суботића „Евалуација инклузивне образовне реформе у основној школи“ представља прву експлоративну евалуацију различитих аспеката имплементације инклузивног образовања у Републици Српској, настала као кулминација вишегодишњег емпиријског мониторинга, у условима ниске припремљености и техничке и финансијске подршке за имплементацију.</p>
<p>1. Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме;</p>
<p>2. Садржи све битне елементе;</p>
<p>3. Дисертација даје неколико оригиналних доприноса науци. У њој је први пут урађена обухватна логичко-филозофска деконструкција полазних идеја инклузије, којом је утврђено да је постулирана претпоставка о априорној моралној супериорности инклузије логички неодржива. Такође је аргументовано доказано, да без систематичне промене приступа инклузији, што подразумева већи ниво техничко-едукативне подршке и увођење колаборативне наставе, побољшање стања у овој области образовања није извесно. Налази добијени овим истраживањем, ипак, представљају адекватну полазну основу за подацима руковођене прогресивне промене.</p>
<p>4. Дисертација нема недостатака који би утицали на резултате истраживања.</p>
<p>X ПРЕДЛОГ:</p> <p>На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:</p> <p>- да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана</p>

КОМИСИЈА

/др Иван Јерковић, ред. проф., председник/

/др Оливера Гајић, ред. проф., члан/

/др Драгица Павловић-Бабић, научни сарадник,
члан/

/др Лајош Генц, ред. проф. у пензији, ментор/

Нови Сад, 15. април 2014.